

Dosarul nr. 2r-114/24
2-23096217-01-2r-01032024

Prima instanță: Judecătoria Cimișlia, sediul Leova (jud. V. Negru)
Instanța de apel: Curtea de Apel Comrat (jud. A. Mironov, D. Fujenco, Ș. Starciuc)

DECIZIE

14 august 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
Judecători

Stela Procopciuc
Ion Malanciuc
Mariana Ursachi

examinând recursul declarat de Iurie Mangu,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Sud împotriva lui Iurie Mangu, privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalităților aferente,

împotriva încheierii din 31ianuarie 2024 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost restituită cererea de apel depusă de Iurie Mangu, din motiv că apelul a fost declarat în afara termenului legal, iar apelanta nu solicită repunerea în termen,

c o n s t a t ă:

La 05 iulie 2023, Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Sud a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Iurie Mangu, privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalităților aferente.

Prin hotărârea din 03 noiembrie 2023 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova, s-a admis integral cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Sud. S-a încasat de la Iurie Mangu, administrator al Întreprinderii Individuale „Mangu Iurie”, în beneficiul Companiei Naționale de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Sud, prima de asigurare pentru anul 2023 în sumă de 12636,00 de lei și penalități de întârziere (perioada 01 aprilie 2023-30 iunie 2023) în sumă de 1149, 88 de lei, ia în total suma de 13785,88 de lei. S-a încasat de la Iurie Mangu, administrator al Întreprinderii Individuale „Mangu Iurie”, în beneficiul statului taxa de stat aferentă acțiunii civile de la care reclamantul a fost scutit în mărime de 413,57 de lei și suma de 450, 00 de lei cu titlu de cheltuieli efectuate la asigurarea citării publice, iar în toat suma de 863, 57.

La 11 ianuarie 2024, Iurie Mangu a declarat apel împotriva hotărârii din 03 noiembrie 2023 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova, invocând dezacordul cu hotărârea instanței de fond.

Prin încheierea din 31 ianuarie 2024 a Curții de Apel Comrat, s-a restituit cererea de apel depusă de Iurie Mangu, din motiv că apelul a fost declarat în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen.

La 20 februarie 2024, Iurie Mangu a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 31 ianuarie 2024 a Curții de Apel Comrat, solicitând admiterea recursului, repunerea în termen a cererii de apel, casarea încheierii contestate, cu restituirea cauzei spre rejudecare în prima instanță, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, a indicat că nu este de acord cu încheierea instanței de apel, deoarece lezează grav drepturile sale la un proces echitabil, acces la justiție și la o instanță imparțială.

A menționat că nu a cunoscut despre cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Sud, la materialele dosarului nu există careva probe că a fost informat despre data, ora și locul ședinței de judecată. A mai invocat că, în perioada de la 28 august 2023 până la 26 noiembrie 2023 nu s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova, fapt confirmat prin extrasul din Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră, privind traversarea frontierei de stat.

A susținut că, la 23 ianuarie 2023, a înregistrat o cerere la Judecătoria Chișinău, sediul Centru, pentru a face cunoștință cu materialele dosarului. La 30 ianuarie 2023 a făcut cunoștință cu dosarul și la data de 20 februarie 2023 a înaintat cererea de apel împotriva hotărârii din 05 septembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Comrat a pronunțat încheierea contestată la 31 ianuarie 2024 și a expediat participanților la proces copia încheierii, prin scrisoarea de însoțire din 31 ianuarie 2024 (f.d. 59), fiind recepționată de către recurent la 07 februarie 2024, fapt ce se confirmă prin avizul de recepție anexat la materialele cauzei (f.d. 60). Astfel, recursul declarat la 06 iunie 2023 este în termen.

La 01 martie 2024, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia cererii de recurs, fapt ce se confirmă prin extrasul din poșta electronică, anexat la materialele dosarului (f.d. 66).

Până la examinarea recursului, intimatul Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Sud nu și-a valorificat drepturile sale procedurale și nu a depus referință.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza dosarului și a materialelor anexate la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Examinând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele dosarului și prevederile legale aplicabile speței, Completul de

judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de către Iurie Mangu urmează a fi respins, cu menținerea încheierii instanței de apel, din motivele ce succed.

În conformitate cu prevederile art. 427 lit. a) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Completul de judecată relevă că dispozitivul hotărârii primei instanțe, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Sud împotriva lui Iurie Mangu, privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalităților aferente, a fost pronunțat la 03 noiembrie 2023 (f.d.29).

În conformitate cu art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Art. 113 din Codul de procedură civilă prevede că, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Completul de judecată învederează că, art. 362 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă statuează că termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel. Repunerea în termen de apel se face de către instanța de apel în cazurile și în ordinea prevăzute de art.116.

În conformitate cu art. 116 alin. (1), (3) și (4) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță. La cererea de repunere în termen se anexează probele ce dovedesc imposibilitatea îndeplinirii actului. Totodată, trebuie efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen (să fie depusă cererea, să fie prezentate documentele respective etc.). Repunerea în termen nu poate fi dispusă decât în cazul în care partea și-a exercitat dreptul la acțiune înainte de împlinirea termenului de 30 de zile, calculat din ziua în care a cunoscut sau trebuia să cunoască încetarea motivelor care justifică depășirea termenului de procedură.

Completul de judecată reține că cererea de apel împotriva hotărârii din 03 noiembrie 2023 a Judecătoriei Cimișlia, sediul Leova a fost depusă de Iurie Mangu, la data de 11 ianuarie 2024, cu depășirea termenului de 30 de zile, prevăzut de art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu prevederile art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Prin urmare, Curtea de Apel Comrat, prin încheierea din 31 ianuarie 2024, corect a restituit cererea de apel declarată de Iurie Mangu împotriva hotărârii

din 03 noiembrie 2023 a Judecătorei Cimișlia, sediul Leova, ca fiind depusă înafara termenului legal (f.d. 57-58).

În situația în care dispozitivul hotărârii judecătorești a fost pronunțat la 03 noiembrie 2023, în temeiul art. 111 alin.(3) din Codul de procedură civilă, termenul de contestare cu apel a început a curge din ziua imediat următoare zilei de pronunțare a dispozitivului hotărârii judecătorești, adică începând cu data de 04 noiembrie 2023, ultima zi a termenului fiind data de 03 decembrie 2023, zi de duminică, prin urmare, zi nelucrătoare, potrivit prevederilor art. 112 alin. (2) din Codul de procedură civilă, ultima zi de declarare a recursului se consideră ziua de 04 decembrie 2023 (zi de luni), ca următoarea zi lucrătoare.

Astfel, instanța de apel justificat a reținut că Iurie Mangu a declarat apelul peste termen. Or, recurentul avea obligația de a se folosi cu bună-credință de drepturile sale procedurale, în conformitate cu prevederile art. 56 alin. (3), art. 61 alin.(1) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată precizează că, alegațiile aduse de către recurent nu justifică omiterea termenului de declarare a apelului, în situația în care apelantei/recurentă i-a fost comunicat, prin intermediul citării publice, că pe rolul Judecătorei Cimișlia, sediul Leova se află spre examinare, în procedura cu valoare redusă, cauza civilă intentă la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Sud împotriva lui Iurie Mangu, privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalităților aferente (f.d. 26).

Mențiunile recurentului precum că nu a cunoscut despre examinarea cauzei și despre hotărârea emisă, deoarece în perioada de la 28 august 2023 până la 26 noiembrie 2023 nu s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova, și că a făcut cunoștință cu dispozitivul hotărârii la pe 13 decembrie 2023, iar la 11 ianuarie 2024 a depus cererea de apel, după ce a făcut cunoștință cu materialele dosarului, nu justifică omisiunea de a se conforma prevederilor legale.

Art. 362 alin. (1) din Codul de procedură civilă într-o manieră certă și clară leagă termenul de 30 de zile de contestare de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dar nu de la data comunicării actului judecătoresc.

La depunerea cererii de apel împotriva hotărârii din 03 noiembrie 2023, apelantul/recurentul nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului.

Completul de judecată reiterează că, repunerea în termen pentru declararea apelului putea fi soluționată de către instanța de apel doar în condițiile în care Iurie Mangu ar fi formulat o cerere de repunere în termen cu prezentarea probelor pertinente și admisibile în justificarea acestei omisiuni, ceea ce la caz lipsește. Or, solicitarea de repunere în termen este o prioritate a apelantului și nu poate fi soluționată din oficiu de către instanța de apel.

Prin urmare, instanța de apel corect a reținut că Iurie Mangu nu a solicitat repunerea în termenul pentru declararea apelului, în temeiul art. 116 din Codul de procedură civilă.

În context, Completul de judecată remarcă că prin impunerea unor termene limită în vederea valorificării drepturilor pretinse a fi lezate se

urmărește o bună administrare a justiției și asigurarea securității raporturilor juridice.

Completul de judecată accentuează că legiuitorul prin stabilirea unui termen de declarare a apelului a urmărit: asigurarea celerității procesului civil în întregime, în special luându-se în considerare și fazele facultative ale procesului civil, cum ar fi executarea silită, apelul; stimularea persoanelor care dispun de dreptul la apel de a-l valorifica într-un termen prevăzut de lege; asigurarea stabilității raporturilor juridice constatate prin hotărârea primei instanțe, întrucât acestea nu pot să rămână până la infinit sub amenințarea pronunțării unei noi soluții; oferirea participanților la proces a unei perioade suficiente de a lua cunoștință de materialele dosarului și de a formula motivarea cererii de apel.

Prin prisma respectării dreptului de acces liber la justiție, garantat de art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, art. 20 al Constituției Republicii Moldova și art. 5 din Codul de procedură civilă, relevat și în jurisprudența CEDO, precum și dreptul la un recurs efectiv garantat de art.13 din Convenție, circumstanțele relatate denotă că recurenta și-a neglijat dreptul de valorificare a drepturilor procedurale în sensul și termenul stabilit de legiuitor.

Din considerentele redate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de către Iurie Mangu împotriva încheierii din 31 ianuarie 2024 a Curții de Apel Comrat, cu menținerea încheierii contestate.

În conformitate cu prevederile art. 424 alin.(2), art. 427 lit. a), art. 428 din Codul de procedură civilă, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Iurie Mangu.

Se menține încheierea din 31 ianuarie 2024 a Curții de Apel Comrat, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Compania Națională de Asigurări în Medicină, Agenția Teritorială Sud împotriva lui Iurie Mangu, privind încasarea primei de asigurare obligatorie de asistență medicală și a penalităților aferente.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Stela Procopciuc

Judecători

Ion Malanciuc

Mariana Ursachi